

KİTAP TANITIMI

Thomas Piketty, *Capital in the Twenty-First Century*, Belknap/Harvard University Press, Translated by Arthur Goldhammer, 2014

Hazırlayan: Yrd.Doç.Dr.Neslihan Çelik

Thomas Piketty'nin Yirmi Birinci Yüzyılda Kapital'i, kendi ifadesiyle “servet ve gelirin tarihsel dinamiklerini anlamaya adanmış on beş yıllık bir araştırmaya dayanmakta”. Temel mottosu; sermayenin getiri oranının (r); gelir ve üretimdeki artış oranından (g) daha fazla olması olan Piketty, çalışmasında kapsamlı bir veri seti kullanmakla beraber; politik ve tarihsel bir değerlendirmeden de sakınmamış. Ancak bu yöntemle, kavramsal ve kuramsal açıdan ortodoks paradigmanın dışına çıktığı da söylenemez.

Kitabında aslen bölüşüm ilişkilerine odaklanan Piketty; biriktirilmiş servetin (r) gelirden (g) daha hızlı büyümesini “kapitalizmin temel çelişkisi” olarak nitelendirmekte; belirli dönemlerde eşitsizliğin azalması ile savaşların yarattığı şoklar arasında nedensellik bağı kurmaktadır. Piketty, hızla yükselen küresel servet eşitsizliğinin dizginlenmesine yardımcı olması amacıyla sermayeye artan oranlı vergi uygulanmasını önermektedir. Ve artan oranlı servet vergisinin küresel bir eşgüdüm ve bölgesel politik entegrasyon gerektirdiği argümanı da –argümanın geçerliliği tartışması yanında- beraberinde dünya kapitalizminde bunun ekonomik-politik olanaklarına dair ayrı bir sorunsalı ortaya çıkarmaktadır.

Piketty kitabında; kapitalizmin temel çelişkisi ($r > g$) yanında; kapitalizmin birinci ve ikinci temel yasasından bahseder. O'na göre “kapitalizmin birinci temel yasası”; milli gelir içinde sermayenin payını; sermayenin ortalama getirini oranı (r) ve sermaye/gelir oranını (β) belirlemesidir: $r . \beta$

“Kapitalizmin ikinci temel yasası” ise; uzun dönemde sermaye/gelir oranının (β); ülkenin tasarruf oranı (s) ve milli gelirin büyüme oranı (g) ile ilişkili olduğudur: s/g . Bu durumda; tasarruf büyüyüp; büyüme oranı azaldıkça sermaye birikimi giderek artacaktır.

Piketty Marx’ın, Kapital’ine atfen, kar oranlarının düşme eğilimi yasasını eleştirir. Bu yasanın doğrulanmadığını ve kapitalizme içkin asıl sorunun servetin küçük bir azınlık grubun elinde yoğunlaşması olduğunu söyler. Bununla birlikte, kar oranlarının azalma eğilimi yasasını, bir anlamda ampirik düzlemde eleştiren Piketty’nin Marx’ta “sermaye” kavramını tartışmaması ve a priori neoklasik iktisadın sermaye kavramıyla değerlendirme yapması dikkat çekicidir.

Piketty Marx’ın, teknik ilerlemenin sürekli olmasını ve verimliliğin artma olasılığını göz ardı ettiğini, oysa verimlilik artışının sermayenin birikim ve yoğunlaşma süreçlerini bir ölçüde dengeleyebilecek bir etken olduğunu ileri sürer. Ancak Marx’a yönelik bu eleştirilerin, neoklasik iktisadın marjinal verimlilik kavrayışının ötesinde; Marx’ta sermaye, üretim ilişkileri ve sermayenin organik bileşimine yönelik ciddi bir tartışma eşliğinde yapılmasının yerinde olacağı ifade edilmelidir.

Son olarak; Piketty’nin Kapital’inde sınıflar arası çelişkilerin, servet ve gelir dağılımı adaletsizliklerinde eritilmiş olduğunu belirtmek gerekir. Ve “patrimonyal kapitalizm”e karşı geliştirilen önermeler, kapitalizmi makul hale getirmeye yönelik tartışmalarda yeni bir başlık olacak gibi görünmektedir.